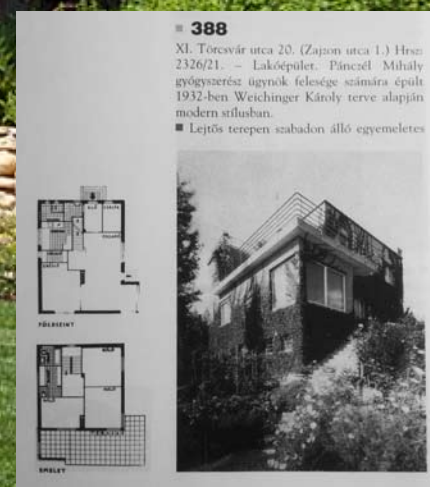

DRAKULÁTÓL A SZOCIALIZMUSON ÁT A MODERNIZMUSIG

Felújított villa Budán

MIKÖZBEN ÁTAUTÓZTAM A SAS-HEGYET, ÉS MÁR A HARMADIK OLYAN KOCKA-TÁRSASHÁZ MELLETT HALADTAM EL, AMELYEK A HETVENES-NYOLCVANAS ÉVEKBEN A MODERN BUDAI MAGÁNTULAJDON NAGYVONALÚAN FÜGGETLEN LAKÓTEREINEK SZÁMÍTOTTAK, AZON KEZDTEM EL TÚNÓDNI, VAJON MITŐL AVULTAK EL ERKÖLCSILEG IS ANNYYIRA EZEK A SZOCMODERNISTA TÍPUSHÁZAK. ÉS MITŐL ÉL-VIRUL VISZONT AZ A NÉHÁNY BAUHAUS VAGY CSAK SIMÁN MODERNISTA VILLA, AMI A BUDAI DOMBOLDALAKON MEGMARADT ÉS NYILVÁNVALÓ MINTÁJÁUL SZOLGÁLT AZ ELŐBBIEKNEK.

Szöveg:
Torma Tamás
Építész:
**Milténberger-
Miltényi
Miklós és
Fónagy Dóra**
Fotó:
**Bujnovszky
Tamás**

Világos pucolt falak, általában két-három szint, szintenként négy lakás, sarkain az épület tömbjéből kihasított, fémvázaz erkélyek azokkal a legendás fémszálas üvegekkel. Alighanem mindenki járt már ilyenben. Megjelenésükben nyilvánvaló a távoli rokonság, mégis bumfordinak és ormótlannak tűnnek, szemben a megmaradt régi villákkal (Molnár Farkastól Kozma Lajosig), amelyekből viszont ma talán még jobban árad az az arányosságból adódó harmónia – ami nyilván az egész későszocializmusból is hiányzott.

Ez az első, de legerősebb benyomás erről az átalakított épületről, ami ráadásul egy saroktelken áll, tehát félig körbejárva győződhetünk meg arról, hogy a tervező a helyiségek kiosztásán túl is nagyon tudhatott valamit. (Az egyemeletes ház 388.-ként szerepel Ferkai András *Buda építésze a két világháború között* című könyvében is: 1932-ben, egy gyógyszerkereskedő felesége számára /?/ épült.)

A tervező Weichinger Károlyra elsősorban, mint tanárra emlékeznek, hiszen 1945-től a BME Középülettervezési Tanszéken tanított, de ő tervezte a Mészáros utcai Szilágyi Erzsébet Gimnázium tömbjét és a Gellért-hegy oldalába vájt pálos kolostort is – korábban a balettintézet lánykollégiuma működött itt. A későbbi Weichinger tanítványok közé generációk tartoztak (Jurcsik Károlytól Finta Józseféig), de most mi egy jóval korábbi villa előtt állunk és ezért igyekszünk memorizálni ezt a nevet.

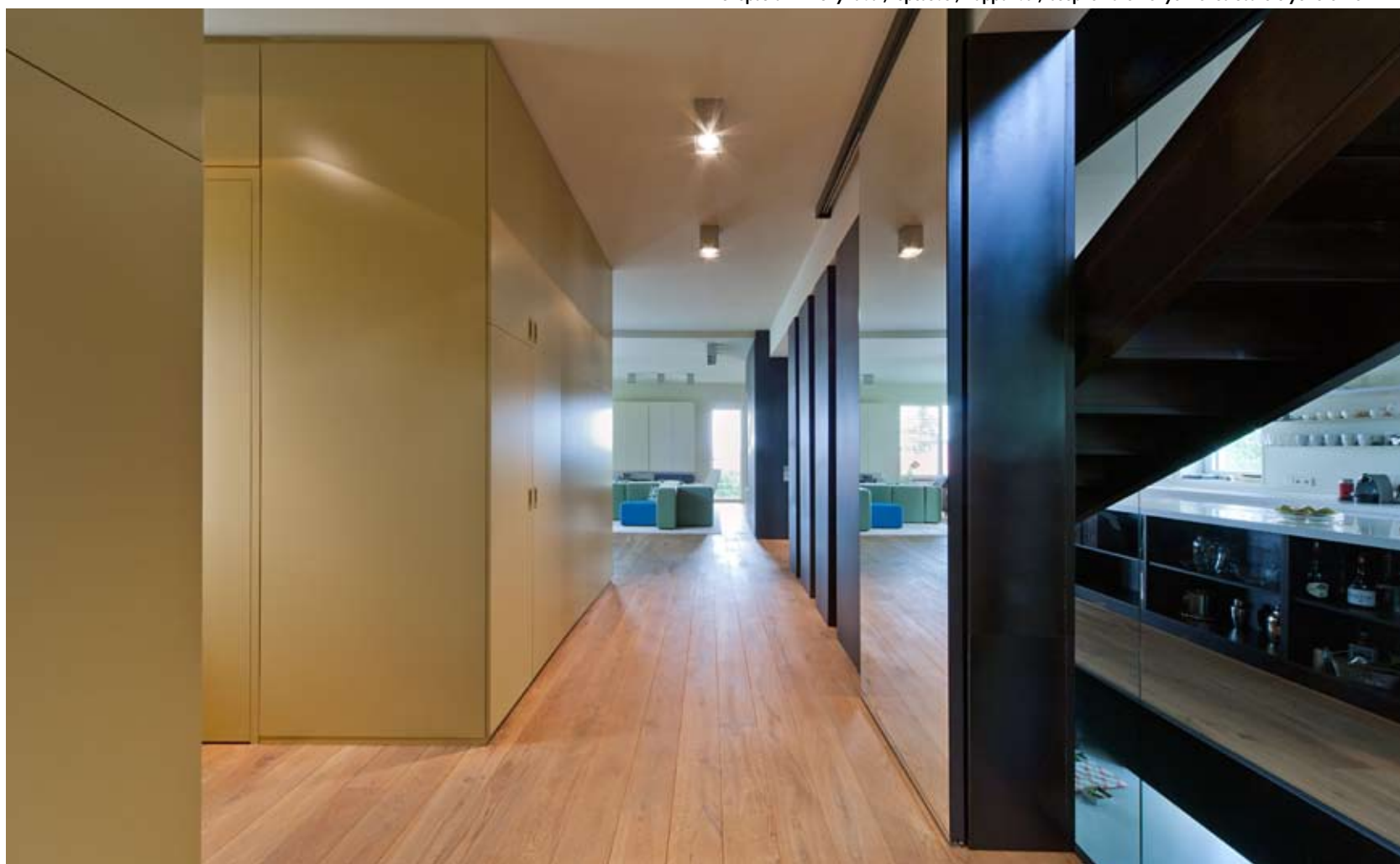

Az utcai bejáratnál – hasonló ház nincs, de hasonló korú van a környéken

Fölöttünk valahol a Farkasréti temető, előttünk a Gazdagréti lakótelep, tehát a sasadi domboldal egyik déli lejtőjén vagyunk, ott, ahol korábban szőlőparcellák voltak, déli-erdélyi utcanevek, például a Drakula kasté-

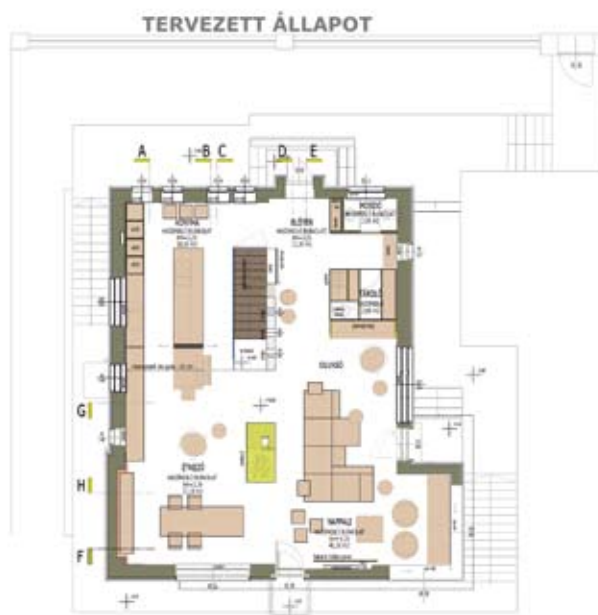
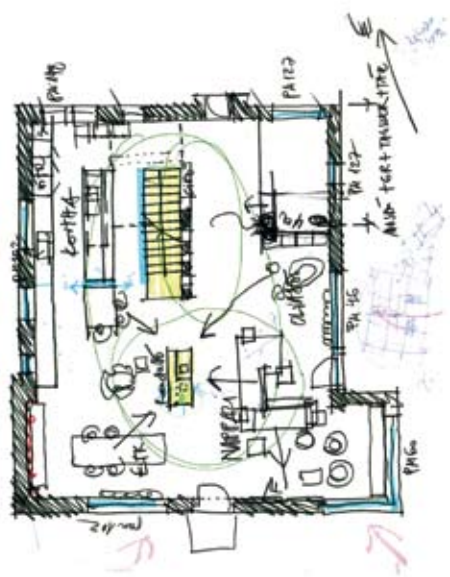
lyáról híres Töröcsvárá, meg gyümölcsösök. Hasonló ház nincs, de hasonló korú van a környéken, és jól látszik, ahogy az egykori parcellák telekméretét az itteni, folyamatosan bővített vagy átalakított családi házak több-

A középső szint konyhával, lépcsővel, nappalival, beépített szekrényekkel és összefolyó terekkel

A középső szint konyhai része – a szerkezetből adódó felületek bútorelemekké váltak, a tér pedig üresen is félig berendezettnek tűnik

sége kinőtte. Többek között ezért is tesz jót ennek a felújított villának a tágas és elegáns egyszerűséggel tervezett kert, több oldalról is megbizonyosodhatunk harmonikus idomairól – szépsége a Kisvakond-Park Kft. kertészeinek köszönhető.

És mi lenne itt az idom, meg a harmonikus? Miként egy geometrikus Kandinszkij vagy Malevics képben, az arányosság szigorú rendje itt sokkal több, mint a szimmetria iskolás egyszer egye. A ház ugyan egy lejtőben ül, lefelé néz, a sarokra húzott ablakokkal, a keresztbe fordított terasz horizontális hangsúlyával mégis többdimenziós térelem. Az áttervező Miltényi Miklós egy apró erkéllyel is felerősítette ezt a dinamikát és a Gazdagrét felé néző frontot (kilépő az ebédlőből), ami a fenti terasz L-alakban keresztbe húzódó korlátjára rímel, további térhatással gazdagítva a házat. Pedig a tervező

Az alsó szintre vezető lépcső a konyhapulttal és padlócsikkal -finomságbónuszok

szerint dilemma volt itt is számos, hiszen az egykor nagypolgári ház belső felszerelése, anyagai erősen lelakva ugyan, de túléltek a szocializmust, ezért először úgy gondolta, – cselédszobában, zegzugosan, a régi alaprajz szerint – az eredeti állapotot kell visszaállítani, miközben a megrendelők persze mai igényekkel, egy mai házat akartak. Végül kívülről szinte alig változott, belül viszont sok régi fal eltűnt, a régi helyiségek helyett pedig inkább nagyvonalú funkcionális zónák jöttek létre.

A lejtőnek köszönhetően a ház lényegében háromszintes, amit a belsően végighúzódo lépcsőház úgy hangsúlyoz, hogy igyekszik minél kevésbé toladó lenni: üvegfalai és a hajópadlós csíkjai között szinte csak a fekete szerkezet érvényesül. Fónagy Dóra belsőépítész és csapata olyan, majdnem egyterű belsőt tervezett, ahol a szerkezetből

adódó felületek bútorelemekké is válnak, a tér pedig üresen is félig berendezettnek tűnik.

A beépítettség tehát térképző elem lett, és különösen a konyhánál érvényesül az a „flow”, ahogy a körbefutó pultok szinte mindent elnyelnek, a közrefogott főzőszigettel mégis rengeteg funkciót elégítenek ki - szinte láthatatlan flexibilitással. Ebben a középső, nappalis térben minden átlátható, mégsem kies, a fekete-fehérek és a faszínek kombója pedig szikáran barátságos.

De néhány finomságbónusz jut az udvarra is, a betonból öntött járólapok háncsszövése emlékeztető lábtörlő mintázata vagy az utcai bejárat megtartott homokkő oszlopai. A kibontott – továbbbépített régi olyan természetesnek tűnik itt, mintha a nálunk sokféleképpen érvényes Lenin-vicc nem is létezne: *milyen rendes ez a Lenin elvtárs, pedig le is lövhetted/ el is bontathatta volna őket!*

Építész tervezők:

M. Miltényi Miklós, Virt Emese, Balogh Attila, Hajdú Mária – MM Művek Építésziroda Kft.

Belsőépítész:

Fónagy Dóra, Mészáros András

Tervezés:

2007-2008

Kivitelezés:

2009-2011

Bruttó összterület

428 m²